

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

2805201000001

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De Raad van de gemeente Loppersum
Postbus 25
9919 ZG Loppersum

**Directie Openbaar Bestuur
en Democratie**
Bestuurlijke en Financiële
Verhoudingen

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
H.W.Meihuizen

T 070-4268601
wouter.meihuizen@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000343382

Bijlagen
1

Datum 27 mei 2010
Betreft Besluit opanvraag artikel 12 Fvw voor het jaar 2009

Naar aanleiding van uw aanvraag van 5 november 2008, om een aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet voor het jaar 2009, doe ik u hierbij een afschrift toekomen van mijn besluit en toelichting daarop.

Ik verbind aan mijn besluit het bijzondere voorschrift tot het opstellen van een aangepaste saneringsbegroting 2010-2014, waarvan uiterlijk het jaar 2014 reëel (dus zonder aanvullende steun) en structureel sluitend is.

Tevens verbind ik aan het besluit het bijzonder voorschrift tot het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de reeds door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.

Voor het overige verwijs ik u korthedshalve naar de inhoud van besluit en toelichting.

Afschriften zijn tevens verzonden aan het college van B&W van uw gemeente, Gedeputeerde Staten van Groningen en de Raad voor de financiële verhoudingen.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
voor deze,
de directeur Openbaar Bestuur en Democratie,

drs. G.J. Buitendijk

DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Directoraat-Generaal Koninkrijksrelaties en Bestuur
Directie Openbaar Bestuur en Democratie
Bestuurlijke en Financiële Verhoudingen

Mede namens de Minister van Financiën

besluit

**Directie Openbaar Bestuur
en Democratie**

Bestuurlijke en Financiële
Verhoudingen

Datum
27 mei 2010

Ons kenmerk
2010-000343017

Bijlagen
1

Gelet op het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Loppersum, ingediend per brief van 5 november 2008, om een verzoek te doen tot het toepassen van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet ten behoeve van de verstrekking van een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor het jaar 2009.

Gelet op artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet;
Gelet op het rapport van de inspecteur van de Programmadirectie Krachtig Bestuur van 2 december 2009;
Gelet op de reactie van de gemeente Loppersum van 3 februari 2010 op het voormelde rapport van de financiële situatie van de gemeente;
Gezien de adviezen van gedeputeerde staten van de provincie Groningen van 19 februari 2010 en van de Raad voor de financiële verhoudingen van 16 april 2010;

BESLUIT:

1. het verzoek van de gemeente Loppersum om een aanvullende uitkering te honoreren voor het jaar 2009 met een bedrag van € 4.019.977;
2. hieraan het bijzondere voorschrift te verbinden tot het opstellen van een aangepaste saneringsbegroting 2010-2014, waarvan uiterlijk het jaar 2014 reëel (dus zonder aanvullende steun) en structureel sluitend is;
3. hieraan het bijzondere voorschrift te verbinden tot het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de reeds door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.
4. deze beschikking te zenden aan de raad van de gemeente Loppersum;
5. afschrift van deze beschikking te zenden aan burgemeester en wethouders van de gemeente Loppersum, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen en aan de Raad voor de financiële verhoudingen.

Voor een nadere toelichting op dit besluit wordt verwezen naar de bijlage.

Den Haag, 27 mei 2010
De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Voor deze,
De directeur Openbaar Bestuur en Democratie,

Drs. G.J. Buitendijk

Voor de sluitend afschrift,
DE DIRECTEUR
COMMUNICATIE EN INFORMATIE

E. J. den Hoedt

Pagina 1 van 1

bijlage

Toelichting op besluit aanvraag artikel 12 Fvw voor het
jaar 2009 gemeente Loppersum

Bijlage nummer	1
Datum	27 mei 2010
Ons Kenmerk	2010-0000303239

1. Advies Inspecteur van het Programma Krachtig Bestuur (PKB)

De gemeente Loppersum heeft voor het jaar 2009 voor het tweede opvolgende jaar een aanvraag ingediend voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds. De begroting 2009 sluit met een tekort van € 794.363.

Loppersum voldoet aan de eisen voor toelating tot artikel 12. De aanvraag is tijdig ingediend, de eigen inkomsten behorende tot het zogenaamde belastingpakket liggen boven het voorgeschreven redelijk peil en er is sprake van een aanmerkelijk én structureel tekort. Daarnaast wordt, met uitzondering van de effecten van de meicirculaire 2009, voldaan aan het bijzondere voorschrift tot een met ingang van 2014 weer reëel structureel sluitende begroting, zonder aanvullende uitkering uit het gemeentefonds.

De belastingdruk (OZB, reinigingsheffing en rioolrecht) voor een meerpersoonshuishouden ligt in Loppersum € 57 per huishouden hoger dan gemiddeld in de omliggende gemeenten en € 87 hoger dan het landelijk gemiddelde. Dat is t.o.v. het landelijke gemiddelde een verdere stijging t.o.v. de situatie over 2008.

Naast de belastingen en rechten behorende tot het belastingpakket is ook gekeken naar de overige heffingen. De overige belastingen en retributies liggen, vooral door een lagere opbrengst van de leges bouwvergunningen en het ontbreken van een parkeer- en toeristenbelasting, in totaal ruim 7% lager dan het landelijk gemiddelde van de groottegroep 10.000 - 20.000 inwoners.

De jaarrekening 2008 vertoont, vooral door achterblijvende investeringen en een aantal (per saldo fors positieve) incidentele zaken, weer een fors overschot. Door extra inspanningen is de gemeente er in geslaagd bij de jaarrekening 2008 ook op het onderdeel rechtmatigheid een goedkeurende verklaring te krijgen. Met het (succesvol) oppakken van de door de accountant gegeven adviezen komt de gemeente een stap dichterbij het realiseren van het vorig jaar vastgestelde stappenplan ter integrale verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.

De raad van Loppersum heeft voor het jaar 2009 een begroting vastgesteld die sluit met een tekort van € 794.363. In dit tekort is nog geen rekening gehouden met de lasten van het (achterstallig) onderhoud van de kapitaalgoederen. Daarnaast is

daarin nog geen rekening gehouden met de problematiek van de immateriële activa. Deze correcties leiden, samen met hogere lasten op een aantal onderdelen, tot een relevant tekort voor het jaar 2009 van € 2.627.477. Hierin is een aftrek verdisconteerd van € 1.456.015 als inbreng van de vrije reserves op basis van de rekening 2008.

Datum
27 mei 2010

In het artikel 12-rapport over het jaar 2010, wat tevens de afrondende rapportage zal zijn, zal de inspecteur nader ingaan op de nieuwe nota reserves en voorzieningen, die de Raad van Loppersum begin 2010 heeft vastgesteld. De inspecteur zal dan bezien of, en zo ja in hoeverre, er dan nog mogelijkheden zijn voor een inbreng vanuit de reservepositie ter mitigering van het aanvaardbare begrotingstekort 2010 en volgende jaren.

De inspecteur stelt voor een aanvullende steun voor het jaar 2009 te verlenen van € 2.627.477, met daaraan het bijzondere voorschrift te verbinden tot het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de reeds door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.

2. Reactie gemeente Loppersum op rapport inspecteur

De gemeenteraad van Loppersum heeft bij brief van 3 februari 2010 haar reactie op het voorstel van de inspecteur gegeven. De Raad plaats een aantal kantekeningen bij het rapport.

In de eerste plaats merkt de Raad op dat er een saneringsplan is vastgesteld dat heeft geleid tot de bedoelde saneringsbegroting. Het saneringsplan is volgens de Raad uiterst moeizaam tot stand gekomen en heeft geleid tot ongekennd maatschappelijk verzet. De Raad wijst er op dat naast de verhoging van inkomsten door hogere opbrengsten uit belastingen en het kostendekkend maken van de dienstverlening en voorzieningen, moet worden gesaneerd door in te grijpen in het voorzieningenniveau. De Raad is van mening dat met dit plan de uiterste grens van verantwoorde saneringsmogelijkheden is bereikt.

De Raad acht het bijzonder voorschrift van een extra OZB verhoging van 2% gedurende de jaren 2011 tot en met 2013, zoals opgenomen in het rapport 2009 van de Programmadirectie Krachtig Bestuur, in relatie tot het vastgestelde saneringsplan 2010-2014 niet reëel en niet redelijk, omdat in bedoeld plan via saneringen "de belastingdruk" voor de burgers al fors toeneemt.

De Raad voert in het verlengde daarvan, een aantal argumenten aan waarom de door de inspecteur geadviseerde mogelijke hogere tarieven voor overige belastingen en heffingen, naar de mening van de Raad niet reëel zijn.

In de tweede plaats wordt door de Raad een kantekening geplaatst bij de juistheid van de berekening van de kosten gemoeid met het achterstallig onderhoud van de wegen. De Raad wijst er op dat de Grontmij op 10 december 2009 een tweede advies heeft uitgebracht. In dit advies van Grontmij, is het bedrag aan achterstallig onderhoud berekend op € 2.852.500. Het rapport 2009 gaat echter uit van een bedrag van € 1.460.000. De Raad is van mening dat het verschil van € 1,392.500 aan de aanvullende uitkering over 2009 danwel 2010 moet worden toegevoegd. De Raad pleit er echter voor de correctie bij de aanvullende uitkering over 2009 te betrekken, omdat de gemeente dan in staat wordt gesteld zonder liquiditeitsproblemen het uitvoeringsprogramma voor het (achterstallig)onderhoud aan de wegen uit te voeren.

Ten derde stelt de Raad voor de algemene reserve niet af te romen tot een bedrag van € 263.526, conform het artikel-12 beleid. Naar de mening van de Raad wordt hiermee geen recht gedaan aan het onderbouwde besluit van de raad van 14

december 2009 waarin het minimumniveau van de Algemene Reserve is vastgesteld op € 828,500.

Datum
27 mei 2010

Voorts is de Raad het niet eens met de gehanteerde methodiek in het kader van het artikel 12 beleid, van een korting van 25% bij de berekening van de noodzakelijke budgetten voor het regulier onderhoud van de kapitaalgoederen.

Samengevat stelt de Raad van Loppersum voor het voorgestelde bedrag van de aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor 2009 ad € 2.627.477 te verhogen met €1.957.474 (€ 1.392.500,00 voor achterstallig onderhoud wegen + € 564.974 voor correctie afroming Algemene Reserve). De uiteindelijke uitkering bedraagt dan € 4.584.951,00.

3. Advies provincie

Gedeputeerde Staten (GS) van Groningen heeft bij brief van 19 februari 2010 advies gegeven op het rapport van de inspecteur.

Naar de mening van GS is de voorgestelde aanvullende uitkering een goede basis om, weliswaar op termijn, in de gemeente Loppersum een financieel gezonde situatie te creëren.

Wel wijst ook de provincie op de onjuistheid van de berekening van de kosten gemoeid met het achterstallig onderhoud van de wegen (zie hierboven ook onder 2.) GS gaan er daarbij vanuit dat deze bijstelling in de rapportage van de inspecteur over 2010 wordt meegenomen.

Ten aanzien van het punt van de benodigde algemene reserve is GS van mening dat bij de samenstelling van het artikel 12-rapport van de gemeente Loppersum over 2010, nader ingegaan zou moeten worden op de door de Raad vastgestelde nota reserves en voorzieningen, in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente.

Ten slotte merkt GS op dat voor de beoordeling of de gemeente aan het bijzonder voorschrift heeft voldaan om in uiterlijk 2014 een sluitende begroting op te leveren, de inspecteur in zijn rapport stelt de financiële gevolgen van de meicirculaire 2009 (voorlopig) buiten haken te plaatsen. Zonder de nadelige effecten van de meicirculaire is naar de mening van de inspecteur dan ook voldaan aan het bijzondere voorschrift. Opgemerkt wordt dat in het kader van het onderzoek van de inspecteur over het jaar 2010, in gezamenlijk overleg tussen BZK, provincie en gemeente nader op deze problematiek zal worden ingegaan. Naar de mening van GS is het in dit verband raadzaam de artikel 12-periode met een jaar te verlengen (tot 2015) .

4. Advies Rfv voor de financiële verhoudingen (Rfv)

De Rfv heeft per brief van 16 april 2010 zijn advies uitgebracht.

De Rfv stelt voor om het voorstel van de inspecteur om de gemeente Loppersum voor het jaar 2009 een aanvullende uitkering te verstrekken van €2.627.477 te verhogen met een bedrag van € 1.392.500. Dit vanwege een onjuiste interpretatie van het achterstallig wegenonderhoud. Door bij de beschikking over de aanvullende uitkering over 2009 hiervoor reeds te corrigeren kan de gemeente met de gewenste voortvarendheid de wegenproblematiek aanpakken.

De Rfv stemt in met het voorstel van de inspecteur om aan de aanvullende uitkering een bijzonder voorschrift te verbinden tot het verhogen van de OZB belastingopbrengst voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de al door de gemeente ingezette verhoging van 2,5%. De Rfv erkent daarbij dat er sprake is van een hogere belastingdruk maar acht dit gerechtvaardigd.

Er gelden naar de mening van de Rfv voor de toelating tot de artikel 12-procedure niet voor niets minimumnormen die hoger liggen dan het landelijk gemiddelde OZB-tarief. Datum 27 mei 2010

De Rfv is van mening dat er voldoende reden is voor het verbinden van het bijzondere voorschrift zoals voorgesteld door de inspecteur. Niet alleen heeft de gemeente in belangrijke mate zelf bijgedragen aan de financiële situatie, daarbij is de Rfv van oordeel dat de saneringsdoelstelling nog niet zeker is gesteld. Ook acht de Rfv de lokale lastendruk niet buitensporig.

De Rfv constateert dat de inbreng vanuit de algemene reserve ter leniging van het tekort, conform de geldende regels heeft plaatsgevonden. In de situatie van de gemeente Loppersum ziet de Rfv ook geen aanleiding hiervan af te wijken. De Rfv gaat er daarbij vanuit dat in de te actualiseren nota reserves en voorzieningen ook wordt voorzien in de dekking voor toekomstige uitgaven en risico's. In dat licht dient ook de weerstandscapaciteit van de gemeente te worden gezien. Ook de verkoopopbrengst van Essent-aandelen moet hierbij betrokken worden.

De Rfv stelt vast dat de gemeente Loppersum naar alle waarschijnlijkheid een extra bijdrage van ca. € 390.000 tegemoet kan zien op basis van een tegemoetkoming in de kosten voor bevolkingsdaling. Bedoeld wordt de invoering van de krimpmaatstaf met ingang van 2011 in de algemene uitkering van het fonds.

Verder wijst ook de Rfv er op dat in de meerjarenraming het jaar 2014 materieel niet sluitend is, vanwege de negatieve effecten van de meicirculaire 2009. De Rfv kan instemmen met de redenering van de inspecteur om dit buitenbeschouwing te laten bij de beoordeling of aan het bijzonder voorschrift is voldaan om voor dat jaar een sluitende begroting op te stellen. Vanwege deze situatie stelt de Rfv voor de saneringsperiode met een jaar te verlengen tot 2015.

5. Conclusie

Gelet op het artikel 12-rapport van de inspecteur en de reacties/adviezen van de gemeente, de provincie en de Rfv, worden de volgende conclusies getrokken.

De gemeente, provincie en Rfv wijzen alle drie op een onjuiste interpretatie van de kosten gemoeid met het achterstallig wegonderhoud en de naderhand beschikbaar gekomen rapportage van de Grontmij. Als die informatie voor afronding van het rapport bekend was geweest, dan was dit meegenomen in het voorstel van de inspecteur.

Op basis daarvan wordt geconstateerd dat de aanvullende uitkering over 2009 met een bedrag van € 1.392.500 kan worden verhoogd.

Provincie en Rfv constateren dat de berekening met betrekking tot de vrij te laten algemene reserve conform staand artikel-12 beleid is.

Het voorstel van de inspecteur om als bijzonder voorschrift aan de aanvullende uitkering te verbinden het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de reeds door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%, wordt overgenomen, mede gezien het advies daarover van de Rfv.

De inspecteur heeft voorts in lijn met het besluit over de aanvullende uitkering over het jaar 2008, voorgesteld als bijzonder voorschrift aan de aanvullende uitkering te verbinden dat de gemeente Loppersum uiterlijk over het jaar 2014 een structureel sluitende begroting oplevert.

Gemeente, provincie en Rfv hebben ten aanzien hiervan verzocht respectievelijk geadviseerd, dat als gevolg van de negatieve meerjarige uitwerking van de septembercirculaire 2009, die periode met een jaar verlengd zou moeten worden.

Dit verzoek respectievelijk advies wordt niet overgenomen. In de eerste plaats omdat alle gemeenten worden geconfronteerd met de noodzaak tot ombuigingen en Loppersum daar in dit verband geen uitzonderingspositie in verdient. **Datum** 27 mei 2010

Ten tweede wordt er groot belang aan gehecht dat de huidige Raad van Loppersum en college uiterlijk in het laatste jaar van de periode waarover het bestuursmandaat is verkregen, een sluitende begroting op zal leveren.

Op grond van het vorenstaande bedraagt daarmee de aanvullende uitkering ex. artikel 12 Fvw voor de gemeente Loppersum voor het jaar 2009 € 4.019.977.

Conform de rapportage van de inspecteur worden hieraan twee bijzondere voorschriften verbonden.

In de eerste plaats het opstellen van een saneringsbegroting 2010 - 2014, waarvan uiterlijk de jaarschijf 2014 reëel (dus zonder aanvullende steun) en structureel sluitend is.

In de tweede plaats het verhogen van de belastingopbrengst voor het onderdeel OZB voor de jaren 2011 tot en met 2013 met jaarlijks 2% boven de reeds door de gemeente ingezette jaarlijkse verhoging van 2,5%.